

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, styczeń 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/11/2010

OCENY ROKU 2009

I PRZEWIDYWANIA NA ROK 2010

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W styczniowym sondażu¹ zapytaliśmy Polaków o to, jak oceniają rok ubiegły i jaki – ich zdaniem – będzie ten bieżący. Oceny starego roku i prognozy noworoczne, dotyczące takich aspektów życia, jak: sprawy osobiste, sytuacja rodzinna, zawodowa, a także sytuacja w kraju i na świecie, monitorujemy już ponad dwie dekady.

JAKI BYŁ ROK 2009?

Miniony rok jest na ogół dobrze oceniany, jeśli chodzi o sytuację w zakładach pracy (53%), życie osobiste respondentów (50%) i ich sytuację rodzinną (48%). Gorsze oceny są formułowane w odniesieniu do sytuacji na świecie (38% ocenia ją źle, tylko 16% dobrze, a 37% ani dobrze, ani źle) i wydarzeń w kraju – największa grupa (39%) uważa, że miniony rok był dla Polski przeciętny – ani dobry, ani zły, natomiast opinie pozytywne i negatywne się równoważą (po 29%). Rok 2009 jest oceniany gorzej niż 2008 we wszystkich omawianych wymiarach.

Oceny ubiegłego roku w sferze prywatnej zależą przede wszystkim od wieku, wykształcenia i sytuacji materialnej respondentów. Im są młodszy, lepiej wykształceni, a także im uzyskują wyższe dochody i mają lepsze warunki materialne, tym częściej wyrażają zadowolenie ze swojej sytuacji osobistej oraz rodzinnej w 2009 roku. Czynniki takie jak wykształcenie czy dochody determinują również w dużej mierze oceny dotyczące życia zawodowego. Ponadto ubiegły rok jako udany w tym względzie postrzegają zatrudnieni w instytucjach publicznych, natomiast pracownicy prywatnych gospodarstw rolnych relatywnie najczęściej wyrażają opinię, że nie był on ani dobry, ani zły.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (236) przeprowadzono w dniach 7–13 stycznia 2010 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1

Jaki był miniony rok dla*:	Wskazania dotyczące roku:																					
	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
	w procentach																					
- Pana(i) rodziny																						
Dobry	42	42	33	18	17	18	22	34	41	43	40	38	31	38	35	34	35	51	49	52	55	48
Ani dobry, ani zły	41	43	40	44	44	50	50	51	44	43	43	45	46	46	42	42	42	37	39	35	33	36
Zły	16	14	25	36	38	32	27	14	14	14	17	16	22	16	23	24	22	12	12	12	12	16
- Pana(i) osobiście																						
Dobry	46	42	36	22	20	23	26	36	42	45	44	41	34	44	37	38	40	52	50	53	56	50
Ani dobry, ani zły	33	39	35	37	38	41	44	43	39	37	35	40	39	38	36	34	34	30	34	32	28	32
Zły	21	18	28	41	41	36	29	20	18	18	21	19	28	17	27	28	25	17	16	15	17	18
- Pana(i) zakładu pracy**																						
Dobry	37	28	30	18	22	26	31	41	46	42	37	35	31	31	39	39	45	53	59	56	61	53
Ani dobry, ani zły	37	35	23	21	32	33	36	35	31	32	30	33	35	34	26	30	29	26	26	26	23	30
Zły	16	23	40	57	41	36	30	19	20	22	31	26	31	31	30	27	20	16	12	12	12	15
Trudno powiedzieć	9	13	6	3	5	5	4	5	3	4	2	5	3	4	5	4	6	5	4	6	4	2
- Polski																						
Dobry	12	62	27	12	9	14	17	28	34	31	31	20	16	8	14	12	21	26	32	35	32	29
Ani dobry, ani zły	33	19	30	28	33	41	46	45	48	39	46	44	43	32	39	34	36	47	39	36	46	39
Zły	49	13	32	53	53	36	26	18	12	21	16	31	33	55	41	48	36	19	23	24	19	29
Trudno powiedzieć	5	5	11	6	5	9	11	9	6	9	7	5	9	5	6	6	7	8	7	5	4	3
- świata																						
Dobry	50	61	37	22	12	12	14	20	24	30	23	14	16	6	11	8	12	17	25	30	24	16
Ani dobry, ani zły	29	20	24	28	25	30	33	34	42	35	37	38	43	22	27	28	32	34	35	38	43	37
Zły	7	6	17	33	50	41	37	29	21	17	26	37	24	67	51	52	44	38	25	16	27	38
Trudno powiedzieć	14	13	21	16	13	17	16	17	13	18	13	11	18	5	11	12	12	11	14	15	7	9

* Badani oceniali miniony rok według siedmiostopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. W tabeli w wierszu „dobry” zsumowano odpowiedzi od 1 do 3, w wierszu „zły” – od 5 do 7

** Odpowiadali tylko aktywni zawodowo

JAKI BĘDZIE ROK 2010?

Mniej więcej dwie piąte Polaków przewiduje, że rok 2010 będzie dobry dla nich osobiście (45%), dla ich rodziny (42%) i zakładów pracy (41%). Optymiści przeważają, jeśli chodzi o postrzeganie perspektyw rozwoju sytuacji w kraju (42%) i na świecie (43%). Trzeba

jednak zaznaczyć, że o ile we wszystkich wymienionych aspektach nieliczni są pesymiści (od 9% do 13%), o tyle często pojawiają się stwierdzenia, że rok bieżący będzie taki sam jak poprzedni (od 34% do 42%). W porównaniu z przewidywaniami zeszłorocznymi można zauważyć pewien przyrost optymistów. Co prawda nie zmieniły się prognozy dotyczące spraw osobistych, życia rodzinnego i sytuacji w zakładzie pracy, jednak częściej wyrażane są nadzieje na poprawę sytuacji w Polsce, a także na świecie.

Tabela 2

Jaki będzie bieżący rok dla*:	Wskazania dotyczące roku:																			
	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10
	w procentach																			
- Pana(i) rodziny																				
Lepszy	41	29	16	37	25	39	40	30	35	31	28	26	29	27	33	54	41	50	41	42
Taki sam	19	31	31	36	42	36	36	26	38	40	43	40	44	41	44	32	42	33	39	42
Gorszy	19	22	41	14	16	10	8	33	15	18	17	24	19	20	12	5	7	6	14	10
Trudno powiedzieć	21	18	12	13	17	15	15	11	12	10	12	10	8	12	13	10	10	10	7	6
- Pana(i) osobiście																				
Lepszy	42	30	18	39	28	41	43	30	37	34	30	29	32	30	35	54	44	50	44	45
Taki sam	20	28	28	34	39	34	32	28	36	37	40	38	40	38	42	32	39	33	36	38
Gorszy	18	23	42	14	17	12	10	31	17	19	16	22	19	22	14	5	8	8	13	10
Trudno powiedzieć	19	18	12	13	16	13	15	12	10	11	13	11	9	10	10	9	9	9	7	7
- Pana(i) zakładu pracy**																				
Lepszy	32	24	16	33	32	39	39	32	33	33	26	22	28	25	30	47	41	46	42	41
Taki sam	18	25	25	33	34	30	34	28	28	31	36	35	38	38	38	35	41	32	35	41
Gorszy	21	29	42	19	14	13	10	24	24	23	21	27	23	24	16	7	8	6	14	9
Trudno powiedzieć	27	21	17	15	19	18	17	16	15	13	18	15	11	14	16	11	9	16	8	9
- Polski																				
Lepszy	44	35	21	44	33	41	41	37	41	30	26	27	30	28	35	49	41	62	34	42
Taki sam	11	22	21	24	30	21	29	18	26	33	36	27	31	28	34	29	33	21	35	35
Gorszy	18	19	40	12	12	16	8	25	16	23	20	30	25	29	16	9	10	5	21	13
Trudno powiedzieć	27	24	18	20	25	22	22	20	18	15	18	15	15	15	15	13	17	12	10	10
- świata																				
Lepszy	39	35	22	36	30	40	38	33	38	29	25	29	28	26	36	43	40	49	36	43
Taki sam	13	25	24	25	29	24	31	28	28	34	38	26	31	31	30	31	32	29	33	34
Gorszy	10	9	25	11	10	8	5	9	9	17	12	25	21	21	13	7	7	4	19	10
Trudno powiedzieć	37	31	29	28	31	28	26	29	25	19	25	20	20	23	21	18	21	18	12	13

* Badani odpowiadali używając siedmiostopniowej skali: 1 – o wiele lepszy niż rok 2009, 2 – lepszy, 3 – nieco lepszy, 4 – taki sam, 5 – nieco gorszy, 6 – gorszy, 7 – dużo gorszy niż rok 2009. W tabeli w wierszu „lepszy” zsumowano odpowiedzi od 1 do 3, w wierszu „gorszy” – od 5 do 7

** Odpowiadali tylko aktywni zawodowo

Optymistami w sferze prywatnej relatywnie częściej są ludzie młodszy, a także osoby będące w lepszej sytuacji materialnej i respondenci mający wyższe wykształcenie. Te czynniki decydują również w pewnym stopniu o przewidywaniu rozwoju sytuacji w kraju i na świecie. Poprawy kondycji zakładu pracy stosunkowo częściej niż inne grupy zawodowe oczekują prywatni przedsiębiorcy; częściej są to również osoby zatrudnione w sektorze prywatnym (poza rolnictwem) niż w instytucjach państwowych czy – tym bardziej – w gospodarstwach rolnych.

Ubiegły rok nie był tak dobry jak 2008 ani w sferze prywatnej, ani – jak wynika z ocen – dla kraju i świata. Rok 2010 Polacy rozpoczynają z podobnymi przewidywaniami jak miniony, jeśli chodzi o sytuację osobistą, rodzinną i zawodową, niemniej bardziej optymistycznie niż przed rokiem patrzą na przyszłość kraju i świata, co – jak się wydaje – może w pewnej mierze wynikać ze spadku obaw dotyczących światowego kryzysu ekonomicznego i jego potencjalnych skutków dla polskiej gospodarki.

Opracował
Michał FELIKSIĄK